

Horváth Péter

Laudáció

Szakonyi Károly, a kortárs magyar irodalom egyik kiemelkedő alakja, számos műfajban alkot: regények, novellák, színdarabok és esszék fűződnek a nevéhez. Életműve gazdag és változatos, melyben a magyar társadalom változásai, az emberi kapcsolatok mélységei és a mindennapi élet drámái jelennek meg.

1931-ben született Budapesten. Az irodalom iránti érdeklődése már fiatalon megmutatkozott, első írásai az 1950-es években jelentek meg. Novelláiban és regényeiben gyakran ábrázolta az egyszerű emberek életét, problémáit, miközben mély társadalmi és lélektani elemzéseket nyújtott.

A magyar drámairodalom egyik megújítójaként tartják számon. Legismertebb színdarabja, az *Adáshiba* (1970), a televíziózás korának új társadalmi dilemmáit mutatja be, ironikus és humoros szemlélettel. Szakonyi darabjai gyakran a család, a hétköznapi konfliktusok és a morális kérdések köré épülnek.

Regényeiben és novelláiban egyedi hangot képvisel. Stílusát az egyszerűség, a közvetlenség és a mély emberismeret jellemzi. Témái között szerepel az emberi kapcsolatok törékenysége, a társadalmi változások és az egyéni felelősség kérdése.

Munkásságát számos díjjal ismerték el, többek között a József Attila- és a Kossuth-díjjal. Életműve a magyar irodalom örök értéke, művei

generációkon átívelően hatnak, és a mai napig inspirálóak az olvasók és az alkotók számára. Művei mélyen beágyazódnak a magyar irodalmi hagyományba, és maradandó nyomot hagynak a hazai és nemzetközi színpadokon, irodalmi életben.

Ezt írta róla kérésemre a Mesterséges Intelligencia. A lényeget illetően nem tudom túlszárnyalni a művelt automata korrekt ismertetőjét.

Egyetlen esélyem némi személyesség.

Lassan egy évtizedes barátság a kettőnké. Úgy kezdődött, hogy egy friss novelláját olvasva írtam neki pár sort arról, hogy szerintem a novella jobb is lehetne, ha így meg úgy és úgy meg így. Életkorunkat tekintve apám lehetne, irodalmi rang tekintetében messze fölöttem áll, tehát az ő közismerten szeretetteli, udvarias stílusában bízvást elküldhetett volna melegebb helyekre, ehelyett egy jó hét múlva írott válaszlevelében megköszönte az észrevételemet, és mellékelte a novella mondjuk így: javított változatát. Nem ismerek mást, aki így reagálna egy még hozzám mérten is pimasz megnyilatkozásra.

Azt hiszem, testúlyának felét a szíve teszi ki. Ez a szív dobog minden művében, ez adja mondatainak irigylendő ritmusát, ez a nagy szíve tartja őt fogságban, nem engedi, hogy ne megengedő, megbocsátó, bölcs szeretettel forduljon a világ felé, és felénk, újirásos, mezei kartársai felé, akikről pedig hozzá képest igencsak keveset tud még a mindentudó robot is.

Rólam például többek közt ezt írja a mesterséges intelligencia:

„Tanulmányait az ELTE Bölcsészkarán végezte, ahol magyar nyelv és irodalom szakon diplomázott. (Soha nem jártam oda.) Művei közül kiemelkedik az »*A kékszemű fiú*« című regénye, amely egy generáció számára jelentett meghatározó olvasmányélményt."

A *kékszemű fiú*t az 1964-ben angol apa és francia anya gyermekeként Yorkshire-ben született Joanne Haris írta, akinek a Csokoládé című művéből született Oscarra jelölt film hozta el a világhírt.

Béres Attila barátunkról így vélekedik:

Költői pályáját a magyar vidéki miliő ihlette, ahol a természet, a hagyományok és a közösség szerepe kiemelkedő jelentőségű. (Valójában mindez kevéssé igaz a nyóckerbeli suszterlakásra és környezetére, ahol Attila, nevelkedett, akit echte proletárköltőnek tartottunk nagyjából közös indulásunk éveiben.) Első verseiben folytatja elemző írását a mesterséges intelligencia) gyakran jelentek meg a falusi élet képei, költészetét erős

metaforikus nyelv, gazdag szimbólumvilág és a magyar népköltészet motívumainak alkalmazása jellemzi. Egyik legismertebb kötete a „*Tavaszi áradás*", melyben a tavasz újjászületésének motívumai mellett az emberi élet körforgását állítja középpontba.

A „*Tavaszi áradás*" egyébként Túrmezei Erzsébet vallásos verse, amely a boldogság, a hit és Isten szolgálatának lelkes áradását fejezi ki.

Jolsvai András barátunkról így ír:

Prózáját a hiteles karakterábrázolás, a magyar társadalom mindennapjainak mélyreható bemutatása, valamint a finom irónia és humor jellemzi. Legismertebb művei között találjuk a *Hárman a tévé ellen*, az *Üdülő a pusztán*, valamint az *Állatkert Közép-Európában* című regényeket.

Tudomásom szerint nemhogy Andrásnak nincsenek ilyen regényei, de sehol még csak utalást sem találtam a felsorolt címekre a magyar irodalom történetében.

Rólunk, az ujiras.hu mezei szerzőiről tehát – és elnézést kérek a többi kollégától, amiért az ő munkásságuk felől nem érdeklődtem a mindentudó gépnél – igencsak keveset tud az intelligens robotagy, Karcsiról viszont nem merészel légből kapott adatokkal villogni, hiszen nem véletlenül lett a nemzet művésze, és a közönség szeretetét és elismerését tükröző Prima Primissima díj tulajdonosa, ő valóban kiváló, s e tekintetben messze kiválik közülünk.

Úgy gondolom, azzal, hogy lapunk életmű díjat adományoz Szakonyi Károlynak, elsősorban nem őt, hanem magunkat tüntetjük ki. Íme itt van köztünk, bevallottan közénk tartozik, rendszeresen ír a lapba, részt vesz baráti találkozóinkon, kedvesen, szerényen, mintha egyenrangúak volnánk vele. Tehát szeretettel gratulálok a díjhoz az Új Írás 'online' alkotóközösségének.